

*I 2007 fik publikum fornøjelse af en række udstillinger og arrangementer i forbindelse med afholdelsen af museets haveår. Et fremtrædende element i Gammel Estrups have er vand, og Alling å spiller smukt op til den dybgrønne vegetation.
Foto: David Slater, Gammel Estrup.*

Forord

At bevæge sig frem mod en stadig højere grad af tilgængelighed må være ethvert museums fremmeste formål. Og det er det da også for Gammel Estrup – Herregårdsmuseet. Imidlertid er vi så heldige at have til huse i en fredet bygning, som har uanede kvaliteter, men tilgængelighed – i den forstand, at det er let at komme rundt i huset, hvis man er handikappet – er ikke en af dem. Heldigvis kan tilgængelighed være mange ting, og desuden plejer vi her i huset ikke just at hæfte os ved begrænsninger. Tværtimod. Vi søger i videst mulig forstand bestandig af se muligheder og styrker. Det er da også denne egenskab, som har ført til, at vi kontinuerligt søger at øge vores tilgængelighed, selv om det ikke skal forstås bogstaveligt med etablering af elevatorer, nivellering af ujævne flader og opsætning af neonlys i den mørke tid. Vi søger at øge tilgængeligheden til vores viden. Og til viden om de danske herregårde generelt. Ved at sørge for, at de nyeste undersøgelser og den seneste forskning og viden løbende bliver publiceret, kan vi være med til at øge tilgængeligheden til de danske herregårdes kulturhistorie. I en række artikler i denne udgave af *Herregårdshistorie* ser vi derfor nærmere på madens

og ildstedets kulturhistorie, og der berettes både om køkkenindretning, mad og opskrifter på Christian IV's tid og nogle hundrede år senere på Frederik VI's og Christian VIII's tid. Der bliver også plads til at fortælle arkitekturhistorie, idet vi hører om herregårdens avlsbygninger, og hvordan man undersøger mulighederne for at skabe nyt liv i funktionstømte bygninger. Det merkantile herregårdsområde dækkes af artikler om Eske Brock og 1600-tallets købmænd i Randers og om storkøbmanden Gehrd de Lichtenberg og hans undergivne. Med på programmet er også artikler om nogle af herregården Gammel Estrups tidligere beboere og om de aktiviteter, som museet har været initiativtager til i årets løb. Endelig bliver der plads til at lade Dansk Center for Herregårdsforskning komme til orde og berette om len og stamhuse samt nogle af Centerets helt aktuelle projekter.

Som spændvidden i de mange alsidige artikler demonstrerer, er herregårdsområdet stort og vidtfavnende. En væsentlig del af denne mangfoldighed åbenbares hver dag året rundt, når museet slår dørene op mod omverdenen. Imidlertid er det fortsat nødvendigt både at nuancere herregårdskultur generelt med

mange forskellige former for formidling og at sørge for, at både de synlige og de mindre synlige aktiviteter åbenbares for offentligheden.

Nærværende eksemplar af *Herregårdshistorie* er det tredje i rækken, og med denne udgave ønsker museet at fortsætte den mangfoldige og bredt formidlende linje, der har kendetegnet de foregående to bøger. At det er en kurs, som vækker gehør, fremgår af, at såvel efterspørgslen efter bogen som udbud i form af artikler til at fylde publikationen ud, er stærkt stigende fra bind 1 til bind 3. Ikke færre end 4 forfattere og 17 artikler er det blevet til. Bogserien *Herregårdshistorie* udfylder med andre ord et tomrum,

hvor de mange aktiviteter og tiltag, der generelt sker på herregårdsområdet i hele landet i disse år, kan publiceres. Og der er indtil videre ikke noget andet aktuelt forum end *Herregårdshistorie*, der tager sig af at berette om den seneste udvikling inden for de danske herregårdes kulturhistorie.

Vi ønsker god fornøjelse med læsningen.

Gammel Estrup, 23. september 2008

Britta Andersen
Museumsdirektør